

EVROPSKO POROČILO O ISLAMOFBIJI 2022

Z veseljem vam predstavljamo osmo zaporedno izdajo Evropskega poročila o islamofobiji (EIR) ob mednarodnem dnevu boja proti rasni diskriminaciji, ki ga po vsem svetu obeležujemo 21. marca.

Z izbiro 26 lokalnih učenjakov in strokovnjakov, specializiranih za rasizem in človekove pravice, osma izdaja evropskega poročila o islamofobiji obravnava stanje in razvoj islamofobije v Evropi v letu 2022. Vseh 23 nacionalnih poročil, vključenih v letošnjo letno izdajo, vabi oblikovalce politik, civilno družbo, znanstvenike in vse ljudi, ki jih zanima islamofobija, da pridobijo vpogled in znanje o najpomembnejših dogodkih in podatkih v zvezi z islamofobijo v Evropi v letu 2022. Od prve objave tega poročila, ki zajema leto 2015, je evropsko poročilo o islamofobiji postalo vrhunski vir za podrobnejše informacije o islamofobiji na področju politike, medijev, zaposlovanja, izobraževanja in pravosodja. Letno poročilo razkriva tudi evropske mreže islamofobije in poudarja pobude za boj proti muslimanskemu rasizmu.

To poročilo podrobno raziskuje osnovno dinamiko, ki neposredno ali posredno prispeva k porastu protimuslimanskega rasizma v Evropi. To sega od islamofobnih izjav, ki se širijo v nacionalnih medijih, do zakonov in politik, ki omejujejo temeljne pravice evropskih muslimanskih državljanov in na koncu ogrožajo družbo kot celoto. Posledično poročilo o evropski islamofobiji 2022 obravnava vpliv protimuslimanskega rasizma na človekove pravice, kot so svoboda združevanja, svoboda govora in verska svoboda, ter stanje prava v Evropi.

Osma izdaja omenjenega poročila pregleduje učinke sedanje vojne v Ukrajini, poročanje o svetovnem prvenstvu v nogometu 2022 v Katarju v evropskih medijih ter kako so se razvijali protimuslimanska zakonodaja in ukrepi v državah, kot sta Avstrija in Francija, in kako so se proti njim borili predstavniki in predstavnice civilne družbe. Poročila o 23 državah prikazujejo, kako vlade, politične stranke in mediji sodelujejo in se zoperstavljajo pri reproduciranju diskurzov, ki ogrožajo temeljne pravice evropskih državljanov. Namen tega poročila koristnih vpogledov in podatkov je evropskim oblikovalcem politik, institucijam in nevladnim organizacijam zagotoviti priporočila o tem, kako se učinkovito in sistematično spopasti z protimuslimanskim rasizmom v Evropi.

Tako kot lani je bil ta projekt uresničen s podporo Mednarodnega združenja za študije in raziskave islamofobije (International Islamophobia Studies and Research Association - IISRA) s sedežem v Berkeleyju v Kaliforniji in Inštituta Othering & Belonging na Univerzi Kalifornije v Berkeleyju (the Othering & Belonging Institute); Centra za varnost, raso in pravice univerze Rutgers (Rutgers University's Center for Security, Race and Rights); Mednarodni center za študije islamofobije s sedežem v Berkeleyju (the Berkeley-based International Islamophobia Studies Center); projekt raziskovanja in dokumentacije islamofobije (the Islamophobia Research and Documentation Project - IRDP) v Centru za raso in spol (the Center for Race and Gender CRG) na kalifornijski univerzi v Berkeleyju; študijski program arabskih in muslimanskih narodnosti in diaspore (the Arab and Muslim Ethnicities and Diasporas Studies program at San Francisco State University - AMED) na državni univerzi San Francisco; inštitut Leopold Weiss s sedežem na Dunaju (the Vienna-based Leopold Weiss Institute); in raziskovalnega centra SOCIAL s sedežem v Novem mestu, Slovenija.

Spodaj se nahaja povzetek EIR 2022.

EIR 2022 in prejšnja poročila lahko prenesete s spletnega mesta: www.islamophobiareport.com

S prijaznimi pozdravi,

Uredniki Evropskega poročila o islamofobiji 2022

Izr. prof. dr. Enes Bayraklı (Turkish-German University)

Izr. Prof. dr. Farid Hafez (Williams College – Georgetown University Bridge Initiative)

Povzetek

Soglasno sprejetje resolucije Združenih narodov, ki je 15. marec razglasila za »Mednarodni dan boja proti islamofobiji«, je velik uspeh pri svetovnem prepoznavanju islamofobije kot obstoječega in vsesplošnega problema. Ta resolucija ima možnost, da jo uporabijo civilna družba in politiki, ki so se v preteklosti borili proti islamofobiji, da pritisnejo na nacionalne države, ki so na eni strani spodbujale islamofobijo in od njih zahtevajo, da odgovarjajo za svoja dejanja, in na drugi, pritisk na te države, da sprejmejo konkretne ukrepe proti islamofobiji.

Zdi se, da je začetek vojne v Ukrajini v različni meri zasenčil druga domača vprašanja, vključno z islamofobijo, medtem ko so v Rusiji aktivisti civilne družbe in novinarji, ki so izrazili nestrinjanje, kazensko preganjali s pomočjo zakona o nekomercialnih organizacijah, zakona o lažnih novicah in zakona o vojaški cenzuri. Nadaljevalo se je preganjanje pripadnikov različnih islamskih skupin in nadaljnje uvrščanje islamskih knjig, kot je skrajšana različica Sahih al-Bukharija, na seznam ekstremističnega gradiva. Ruska invazija na Ukrajino je razkrila stereotipno perspektivo mnogih Evropejcev vis-à-vis različnih vrst beguncev, ki sprejemajo bele, krščanske (ženske) Ukrajinke v nasprotju s pogosto nasilnim odporom in zavračanjem muslimanskih beguncev.

V zvezi z institucionalizirano islamofobijo je avstrijska ministrica za integracijo Susanne Raab (ÖVP) organizirala drugo ponovitev "Dunajskega foruma o boju proti segregaciji in ekstremizmu v kontekstu integracije", da bi svojo bitko proti tako imenovanemu "političnemu islamu" prenesla v druge evropske države. Na forumu naj bi skupaj sodelovalo enajst držav. Na nacionalni ravni je Raab povečal letni proračun Dokumentacijskega centra za politični islam na 1.700.000 evrov (s prvotnih 500.000 evrov).

Kot najmočnejša zaveznica v tej politiki je Francija nadaljevala pot zatiranja svojega muslimanskega prebivalstva. Politika »sistematičnega oviranja« Emmanuel Macrona je med januarjem in avgustom 2022 vodila do nadzora nad 1.727 muslimanskimi ustanovami, 118 zaprtjem in zaseženih 10 milijonov evrov. Na področju izobraževanja je bil implementiran tako imenovani načrt »Laïcité za nadzor in nadzor nad telesi muslimank. Nacionalna izobraževalna direktiva sili učitelje in upravno osebje pod grožnjo kazni, da odkrijejo "predolga" krila, prijavijo učenke in vložijo disciplinsko pritožbo.

Podobno je v Belgiji minister za pravosodje pritiskal na vodilnega imama Velike mošeje v Bruslju, naj odstopi ali tvega izgubo državnega financiranja mošeje.

Na Danskem so predlagali prepoved nošenja hidžaba v osnovnih šolah. Vlada je namenila sredstva za učitelje za prepoznavanje in preprečevanje tako imenovanega negativnega družbenega nadzora in spoštovanja povezanih konfliktov za naslednji dve leti.

Britanski premier Rishi Sunak je večinoma ignoriral boj proti islamofobiji, medtem ko je branil zloglasno vladno protiteroristično strategijo in obljubil, da jo bo preusmeril na grožnjo tako imenovanega "islamističnega ekstremizma". Vsestrankarska parlamentarna skupina (APPG) je opredelitev islamofobije uradno zavrnila le nekaj dni po nastopu nove vlade.

Zdi se, da kritike Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) ravne ne odmevajo ustrezno v mnogih od teh držav članic.

Hkrati druge evropske institucije reproducirajo enostranske analize, ki povezujejo radikalizacijo in nasilje z islamom, muslimane na Balkanu pa prikazujejo kot varnostno grožnjo, kot je to v primeru »Kosovega poročila 2022« Evropske komisije.

Štiri posebna priporočila, ki izhajajo iz osmega zvezka našega poročila o evropski islamofobiji:

- Novo resolucijo Združenih narodov, ki 15. marec razglašala za »Mednarodni dan boja proti islamofobiji«, bi morali oblikovalci politike in akterji civilne družbe uporabiti za pritisk na več sprememb v boju proti protimuslimanskemu rasizmu.

- Ponavljamo nujnost, ki so jo izrazile evropske institucije, zlasti v zvezi z državami članicami Sveta Evrope, da jemljejo Splošno politično priporočilo št. 5 ECRI o preprečevanju in boju proti protimuslimanskemu rasizmu in

diskriminaciji resno ter ga izvajajo. Priporočila bi morala biti vključena tudi v različne nacionalne akcijske načrte držav članic Evropske unije.

- Ponovno poudarjamo, da bi morale evropske in nacionalne institucije resno vzeti ugotovitve Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA), kot so predstavljene v „Direktivi (EU) 2017/541 o boju proti terorizmu – vpliv na temeljne pravice in svoboščine“, in priznati škodo protiteroristične zakonodaje, ki jo le-ta povzroča muslimanskim skupnostim v Evropi.

- Države članice EU se morajo obraniti poskusu Avstrije, da izvozi svoj »zloglasni lov na čarovnice« proti muslimanski civilni družbi prek novoustanovljenega "Dunajskega foruma o boju proti segregaciji in ekstremizmu v kontekstu integracije".